

Stanová V. & Valachovič M. [eds]

Katalóg biotopov Slovenska

DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 2002, 225 stran, ISBN 80-89133-00-2

Viceníková V. & Polák A. [eds]

Európsky významné biotopy na Slovensku

Štátna ochrana prírody SR v spolupráci s DAPHNE – Inštitútom aplikovanej ekológie, Banská Bystrica, 2003, 151 stran incl. 202 barev. foto + mapy, ISBN 80-89035-24-8

První ze jmenovaných knih je textovým souborem, podrobně charakterizovaným přehledem biotopů Slovenska, jehož podkladem byl Interpretací manuál Biotopy Slovenska. Na území bylo zjištěno 67 typů biotopů, z nichž 24 je zařazeno jako prioritní a 25 bylo identifikováno jako biotopy národního významu.

V úvodní části je popsána metodika mapování a struktura popisu biotopů. Následuje jejich výčet s klasickým popisem, tak jak ho známe i v případě české verze. Čtenáře s botanickou erudicí zaujme kromě vlastního popisu, druhového složení a rozšíření, rovněž přehled identifikovaných syntaxonomických jednotek (nesprávně uvedený pod nadpisem Fytocenologie) a druhové složení s tučně výtiskými dominantními druhy. Literatura je bohužel velice chudá (jak už to v podobných příručkách bývá), obsahující jen nejširší nebo specificky zaměřené práce. To snad mělo za následek, že některá jména syntaxonů jsou nesprávně autorsky označena (např. *Pulsatillo pratensis-Festucetum valesiacae*, *Seslerio-Festucion pallentis*).

Ve srovnání se shodně označenými českými biotopy pozorného čtenáře upoutá odlišná sociologická vazba některých druhů v obou geograficky blízkých republikách. Nesprávně je uvedení autorských jmen u subasociačního jména za asociaci i subasociaci v rámci jednoho jména syntaxonu. Pro botanika neznalého nomenklatorických pravidel jmen syntaxonů je to až matoucí.

Knih je doprovázena tabulkovým převodem slovenského systému biotopů na kódy anexových biotopů (1), přehledem anexových biotopů, které se vyskytují na území Slovenska a jejich převodem na slovenský systém biotopů (2), převodem lesních biotopů na jednotky lesnické typologie (3), převodem jednotek lesnické typologie na lesní biotopy (4) a převodem jednotek syntaxonomického systému na systém slovenských biotopů a kódy anexových biotopů. Užitečný je seznam základní citované literatury a index vědeckých jmen taxonů a syntaxonů.

Druhá kniha je přirozeným doplňkem první publikace. Zde je důraz položen na grafické zpracování textu, kterému dominují barevné fotografie biotopů, významných, většinou rostlinných taxonů s obrázkem rozšíření v síťové mapě Slovenska. Přestože publikace slouží výtečně reprezentativnosti, nepostrádá výstižné charakteristiky biotopů, upozorňuje na nebezpečí plynoucí z jejich ohroženosti a uvádí seznam typických druhů rostlinného i živočišného světa. Spolu s kvalitním fotografickým doprovodem přináší čtenáři zasvěcený vstup do významných biotopů nádherné a pestré přírody Slovenska.

Obě publikace jsou vpravdě vysoce účinným geobotanickým výstupem, jehož aplikační dopad je nanejdůležitější zřetelný. Jsou kromě jiného důkazem, že deskriptivní klasifikace vegetace převedená do syntetické formy je nejen potřebná, užitečná a důsledně podložena racionálními základy základního výzkumu. Přijetí principů založených na poznání vegetace metodami fytocenologie je na území Evropy současným uznáním tohoto dlouhodobě ověřeného vědeckého směru. Obě slovenské publikace jsou toho praktickým a kvalitním dokladem s perspektivou dlouhodobého využití.

Jiří K o l b e k